

**MASA ÜSTÜ DİJİTAL BASKI
MAKİNELERİNİN TEKNİK ANLAMDA
MATBAA BASKI MAKİNESİ OLARAK
DEĞERLENDİRİLEMeyeCEĞİNE
İLİŞKİN GENEL KURUL PRENSİP
KARARI**

Karar Numarası	: 176
Karar Tarihi	: 11.08.2006
Resmi Gazete Tarihi	: 17.08.2006
Resmi Gazete Sayısı	: 26262

Bozüyük ilçesinde neşrolunan “Bozüyük Yörem” gazetesi ile Bilecik Valiliği arasında çıkan ihtilâf sebebiyle, Gazete’nin “masa üstü dijital baskı makinesi” olarak adlandırılan makinenin matbaa makinesi olup olmadığı, anılan makineler ile çoğaltılan yayınların “mevkute” olarak kabul edilip edilmeyeceğine dair müracaatı üzerine, bu konu ile ilgili olarak değişik tarihlerde tanzim edilen bilirkişi raporları arasındaki mübânenetin giderilmesi için, Yönetim Kurulu’nun konunun uzmanı (7) kişiden oluşturduğu komisyon tarafından ha-

zırlanan raporda:

Teknik açıdan, masa üstü yayıncılığın “basımcılık” ya da matbaacılık olmadığı, bu makinelerin, baskı ön hazırlık çalışmalarının hazırlayıcısı olarak kullanılabileceği; kurumların, okulların, özel dershanelerin, resmi kuruluşların, iş yerlerinin müessese içi mütalâa, görüş ya da raporlarının çoğaltılarak dağıtımında, el ilânları, küçük ölçekli çoğaltma işlerinde kullanılabileceği, bir iş yerinin matbaa sayılması için “matbaa baskı makinesine” sahip olması gerektiği,

Yasal açıdan ise, Basın Kanunu’nun 2 nci maddesinde belirtilen “basılmış eser” tabirinden baskının “tabı aletleriyle” gerçekleştirilmiş olmasının anlaşılması gerektiği, tabı aletinin ise yazı, resim ve şekillerin özellikle kâğıt üzerine basılarak çoğaltılmasına yönelik “matbaa makinesi” olduğu, 195 sayılı Kanun hükümleri gereğince alınan 67 sayılı Genel Kurul Kararı’nın 5 inci maddesinde; “Basın Kanunu hükümleri dairesinde çıkarılan ve Matbaalar Kanunu uyarınca beyanname veren matbaalarda basılan günlük veya günlük olmayan gazeteler ile belli aralıklarla yayınlanan dergiler, bu karara göre, mevkûte sayılır. Prova tezgâhlarında, teksir makinelerinde basılan, fotokopi makineleri ve bilgisayar yazıcılarında çoğaltılan veya ansiklopediler gibi, aralıklarla ve fasiküller halinde yayınlanan ve aktüalitesi olmayan her türlü matbaa, adı ne olursa olsun gazete veya dergi sayılamaz.” şeklinde hükme bağlanmış olduğundan “masa üstü dijital baskı makinesi” olarak adlandırılan makinelerin hiç bir türünün matbaa baskı makinesi niteliğini haiz olmadığı kanaatine varılmıştır.

Günümüzde hızla gelişen bilgisayar teknolojisinin matbaalar tarafından kullanılmaya başlanması ile birlikte, elektronik yayıncılık faaliyetlerinin tamamlayıcısı olan masa üstü dijital baskı makineleri de matbaacılık sektörüne, yardımcı unsur olarak dahil olmuş ancak, bu sektörde, hiçbir şekilde asıl matbaa baskı makinesi şeklinde kabul görmemiştir.

Basın İlân Kurumu, kuruluş amacı doğrultusunda yerleşik kurumsallaşmış işletmeler eliyle basılan mevkutelere resmi ilân verilmesini hedeflemiştir. Nitekim, 5187 sayılı Basın Kanunu’nun 2 nci maddesinin (a) bendinde tanımlanan “Basılmış eser” ile 195 sayılı Kanun’a dayanılarak alınan 67 sayılı Genel Kurul Kararı’nın 5 inci maddesinde resmi ilân yayımlayabilecek “mevkute” tanımı, birbirinden farklıdır. Dolayısıyla, her basılmış eserin nerede ve

nasıl basılırsa basılsın, resmi ilân alması mümkün değildir.

Bir işyerinin ve/veya tesisin matbaa sayılabilmesi için, öncelikle bu yerler için 5681 sayılı Matbaalar Kanunu gereğince, ilgili makama beyanname verilmiş olması ve yine bu yerlerde basımı gerçekleştirilecek eserlerin, baskı öncesi hazırlıklarının yapılmasını gerektirecek makineler ile bu sektörde genel kabul görmüş matbaa baskı makinesi olarak addedilen makineler ve matbaacılıkla ilgili yardımcı makineler bulundurulması zorunluluğu bulunmaktadır. Anılan beyanname matbaada bulunan dizgi, baskı ve diğer araçların nev'ileri, adedi, baskı ebatları, hangi dillerde ve hangi baskı sistemi ile çalışacağı belirtilmesi, 5681 sayılı Kanun'un amir hükümlerinden birisidir. Diğer taraftan, matbaalarda kullanılan makinelerde ifa edilen baskı işleri, bu makineleri kullanma bilgi ve becerisine sahip, kalifiye kişiler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Matbaacılık faaliyeti bulunmayan bir işyerinde (okul, dersane, şirket vb.), herhangi bir hizmet amacı ile alınacak olan masa üstü dijital baskı makinesi için, bu işyerinin 5681 sayılı Matbaalar Kanunu uyarınca ilgili makama beyanname verme zorunluluğu bulunmadığı gibi, bu nev'i deki makinelerin kullanılmasına için kalifiye bir eleman istihdamı da söz konusu değildir.

Yukarıda açıklanan sebeplerle, ihtilâfin çözümüne ilişkin olarak, Kurumumuz Yönetim Kurulu'nun teklifi üzerine 195 sayılı Kanun'un 38 inci maddesi uyarınca, 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere aşağıdaki Prensip Kararı alınmıştır.

“Resmi ilân verilebilecek mevkutelerin vasıf ve ödevleri, 195 sayılı Kanun'un 34 ve 35 inci maddeleri uyarınca Kurum Genel Kurulu'nca tespit ve tayin olunmakla birlikte, aynı Kanun'a dayanılarak alınan 67 sayılı Genel Kurul Kararı'nın 5 inci maddesinde mevkutenin tarifi yapılmış ve yine bu Genel Kurul Kararı'nın 26 ncı maddesinde, resmi ilân yayını ile alâkalı gazetelerin baskı teknikleri hususuna açıklık getirilmiştir.

Bu itibarla, matbaa baskı makinesi niteliğinde olmayıp, kullanıldığı yerlerdeki genel tabiri ile masa üstü dijital baskı makinesi olarak nitelendirilen, çeşitli marka ve ad altındaki benzer teknikleri ihtiva eden, kolaylıkla taşınabilir makinelerde basılmış veya çoğaltılmış ürün, yayın vb. eserler, 195 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak yapılan Yönetmelik ve yine bu Kanun'a göre alınan Genel Kurul Kararlarının ilgili maddeleri gereğince resmi ilân ya-

yınlattılacak ‘mevkute’ tanımını içerisinde kabul edilmeyecektir.”